

OZNAČIVANJE USAMLJENIH OPASNOSTI ZA PLOVIDBU I PODRTINA NA MORU - NOVI PRIJEDLOG

MARKING ISOLATED DANGERS TO NAVIGATION AND WRECKS AT SEA - A NEW PROPOSAL

UDK 629.12.066/067:656.618

Stručni rad
Professional paper

Sažetak

U ovom članku predlažu se nove oznake - plutače za usamljene opasnosti i novonastale opasnosti na moru, prvenstveno za podrtine. Pod pojmom podrtina (engl. wreck) podrazumijeva se potopljeni brod u plitkim vodama. Držim da je ovaj prijedlog označivanja spomenutih opasnosti jednostavniji, tj. prihvatljiviji od postojećeg IALA sustava označivanja.

Summary

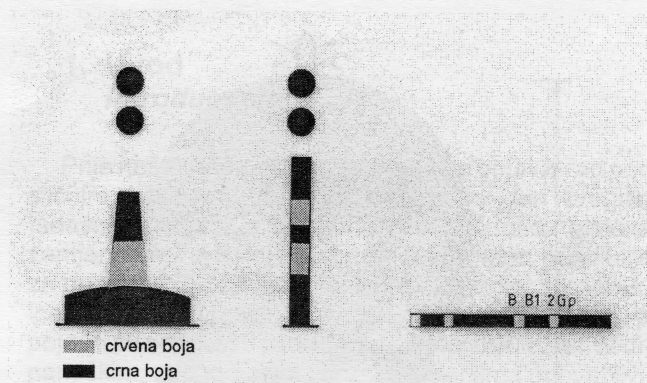
This article proposes new marks - buoys for isolated dangers and newly risen dangers at sea, primarily for wrecks. The notion denotes a submerged vessel in shallow waters. I consider this new proposal for the above mentioned dangers to be simpler and more acceptable than existing IALA system.

Označivanje usamljenih opasnosti Marking isolated dangers

Plutače - oznake usamljene opasnosti manjih razmjera trebale bi imati oblik kugle promjera najmanje 2 m. Trebale bi biti obojene crnom bojom. Na plutačama - oznakama bila bi napisana slova AA visine 1 m. Slova bi bila obojena bijelom bojom. Značaj slova AA (all around) jest da je slobodan prolaz oko dotične oznake sa svih strana. Ove plutače - oznake imale bi i svjetlo i to bijele boje. Noću bi bljeskale Morseovim slovima AA •—, •—, s periodom od 5 sekundi.

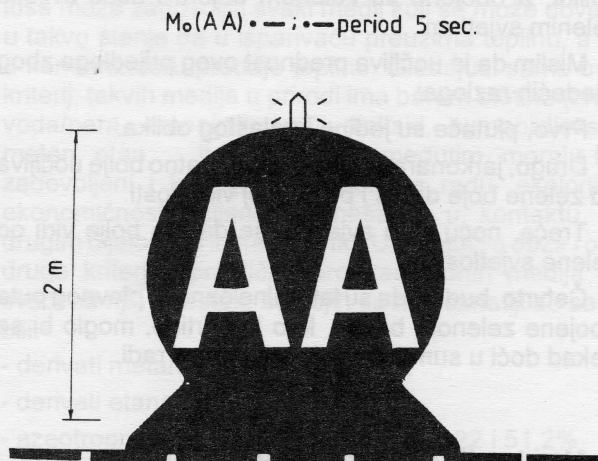
Oznake sustava IALA su obojene kombinacijom crvene i crne boje s malim nedovoljno uočljivim vršnim znakom oblika dviju kugla, što se vidi na slici 1.

Po ovom prijedlogu oznaka crne kugle, od najmanje 2m, mnogo je bolje uočljiva od postojeće. Tome pridonose i bijela slova AA veličine 1m, koja se vrlo dobro uočavaju na crnoj podlozi spomenute kugle. Noću oznaka bljeska svjetlom bijele boje slova AA prema Morseovu alfabetu, što je također bolje uočljivo nego

Slika 1. IALA oznaka usamljene opasnosti
Figure 1. IALA mark for isolated dangers

postojeće svjetlo od dvije grupe, ukoliko ga uopće oznaka na sebi ima. Osim toga oznaka usamljene opasnosti obavezno bi imala i radarski reflektor, što svakako povećava stupanj sigurnosti u plovidbi noću i za vrijeme smanjene vidljivosti (slika 2.).

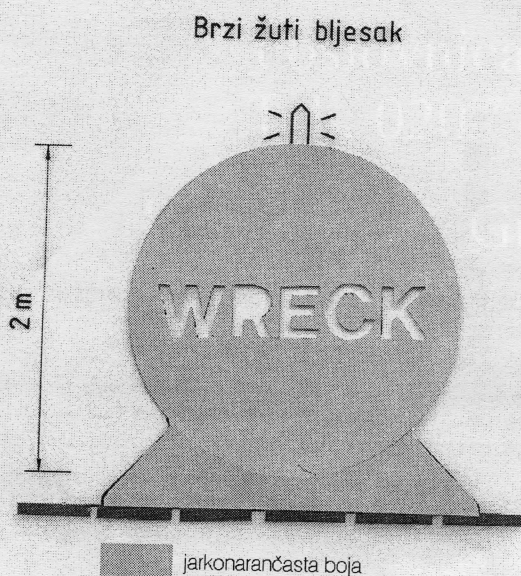
Slika 2. Oznaka usamljene opasnosti
- novi prijedlog
Figure 2. A mark for isolated danger
- a new proposal

*Mr. sci. Drago Vojvodić, kap. d. pl.
Pomorski fakultet Dubrovnik, Dubrovnik

Označivanje podrtina Marking wrecks

Budući da sustav IALA ne govori ništa detaljnije o označivanju podrtina i o "fairway" plutačama, smatrao sam potrebnim dati prijedlog i za njihovo označivanje.

Mjesta gdje se nalaze potopljeni brodovi - podrtine u plitkim vodama, obvezno treba obilježiti na pomorskoj karti i adekvatno ih označiti. Predlaže se da se na tim mjestima postave plutače oblika kugle, promjera od najmanje 2 m, obojene jarkonarančastom bojom, na kojima bi pisalo bijelim slovima WRECK (engl. podrtina). Noću bi ove plutače bljeskale žutim svjetlom i to brzim bljeskovima. Obvezno bi trebale imati ugrađen radarski reflektor (slika 3.).

Slika 3. - Fairway plutače - novi prijedlog
Figure 3. Fairway buoy - a new proposal

Sad se podrtine obilježavaju plutačama raznih oblika, a obojene su zelenom bojom i noću svijetle zelenim svjetlom.

Mislim da je uočljiva prednost ovog prijedloga zbog sljedećih razloga:

Prvo, plutače su jedino kuglastog oblika.

Drugo, jarkonarančasta boja je znatno bolje uočljiva od zelene boje danju i po svakoj vidljivosti.

Treće, noću žuta svjetlost se daleko bolje vidi od zelene svjetlosti.

Četvrto, budući da su lateralne oznake plovnog puta obojene zelenom bojom, kao i podrtine, moglo bi se nekad doći u sumnju o kojoj se oznaci radi.

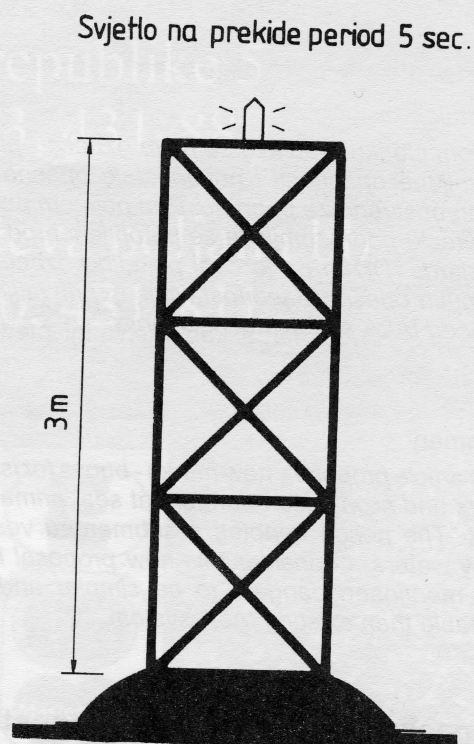
Novi prijedlog za fairway-plutače A new proposal for fairway buoys

Fairway-plutače se sidre pred mnogim svjetskim lukama kako bi brodovi mogli lakše "aterirati", tj. približiti se dotičnoj luci.

Obično se postavljaju na mjestima gdje nema dovoljno uočljivih objekata na obali, ili tamo gdje su obale niske konfiguracije.

Kako sada stvari stoje, fairway - plutače su različitih oblika i različitih boja, tako da postoji velika šarolikost i različitost u označivanju i konstrukciji ovih plutača. To stvara određene poteškoće navigatorima pri približavanju obali.

Zbog toga se predlaže da fairway - plutače budu svojim oblikom i bojom jednake na cijeloj zemaljskoj kugli i da budu rešetkaste konstrukcije, visoke najmanje 3 m. Boja plutača bila bi crna. Noću bi svijetlile svjetlom bijele boje na prekide. Obvezno bi nosile radarski reflektor (slika 4.).

Slika 4. Oznaka za označivanje podrtina
- novi prijedlog
Figure 4. A mark for denoting wrecks
- a new proposal

Literatura References

- [1] Bowditch,; *American practical navigator*, Defense Mapping Agency Hydrographic Center, Washington 1981.
- [2] Benković F., Piškorec M., Lako Lj., Čepelak K., Stajić D.: *Terestrička i elektronska navigacija*, HIRM, Split 1986.
- [3] IALA - sistem pomorskih oznaka, HIRH, Split 1989.

Rukopis primljen: 25.4.1997.